

Iskra

SILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SOZD ISKRA

Številka 16 — Leto XXI — 24. april 1982

Namesto uvodnika

Tik pred letošnjim prvim majem je bila vrsta dogodkov in obletnic, ki so najtesneje povezani s tem velikim delavskim praznikom. V mislih imamo pravkar minuli 9. kongres Zveze komunistov Slovenije, ki je 17. t.m. končal s tridnevni delom in nam jasno razkril prehojeno pot, trenutni položaj in, kar je še zlasti pomembno, nakazal tudi naloge in smernice za jutri.

Kongres slovenskih komunistov je nedvomno pokazal, da gre za kontinuiteto dela in vsebinskega delovanja, ki sta ga jasno začrtala oba naša velika voditelja in revolucionarja Tito in Kardelj, da gre za poglobljanje in še širše zajeto socialistično samoupravljanje, ki je temelj in pogoj obstoja tako našega političnega, kot gospodarskega sistema. Prav neomajno vztrajanje pri samoupravljanju v boju proti slehernim birokratsko—etatističnim pritiskom in načinom urejanja našega življenja in dela, je bilo eno izmed temeljnih sporočil kongresa in napotek ter naloga za prihodnost.

Seveda ni bil pri tem izvzet delegatski sistem pa naša politika neuvrščeno-sti, ki je še kako dragocena in edina perspektiva v trenutnem težkem in zapletenem mednarodnem položaju, da ne govorimo o tem, koliko je kongres posvetil pozornosti in skrbi tudi dobremu gospodarjenju, boljšemu delu, prestrukturiranju našega gospodarstva, vključevanju v mednarodno delitev dela in uvajanju sodobne tehnologije in lastne pameti v naše gospodarstvo in tudi vsakdanje življenje.

Dalje je kongres nalil čistega vina o vseh gospodarskih in drugih težavah, ki nas trenutno tarejo in ki jih moramo le sami premagati in preseči, da bi nam bilo jutri bolje, hkrati pa je poudaril in znova potrdil našo nerazrušljivo pripadnost Jugoslaviji, njenim narodom in narodnostim ter gojitev in negovanje bratstva in enotnosti kot ene izmed najdragocenejših pridobitev naše revolucije.

Med obletnicami, ki jih bomo praznovali te dni, je tudi 27. april, dan ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Enainštirideset let je minilo od tega zgodovinskega dne, za katerega danes lahko mirno rečemo, da smo z njim Slovenci prvič in zares aktivno ter tvorno vstopili v zgodovino, v kateri aktivno in tvorno delujemo tudi danes in bomo delovali jutri.

In končno je tu še vsakoletni 1. maj, naš in mednarodni delavski praznik. Letos ga bomo praznovali v izjemnih razmerah, stabilizacijsko, skromno, z delom, z ustvarjalnostjo, brez razkošnega blišča in dragih proslav. In tako je tudi prav! V tem smislu smo zastavili tudi našo letošnjo prvomajsko številko: v njej predstavljamo naše Kidričeve nagrajence, kajti v našem znanju in naših inovacijah je edina pot naprej, dalje govorimo odkrito in brez olepšav o problemih naše DO Iskra Avtoelektrika iz Nove Gorice pa o novih barvnih televizorjih s Pržana, skratka, v delo in delovne uspehe pa tudi v težave in probleme je usmerjena naša prvomajska številka in menimo, da je tako tudi prav.

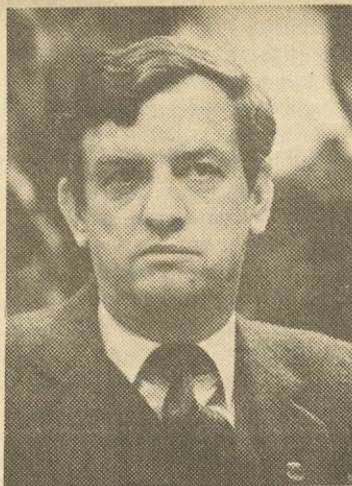
Iz dela in z delom v prihodnje delo bomo najlepše, najodgovorneje in najboljše proslavili naš letošnji delavski praznik — prvi maj! Brez blišča in fanfar — z dosežki, odpovedovanjem, trdnim in kvalitetnejšim delom vseh in posameznika z zavestno odgovornostjo, da smo le sami kot samoupravljanci kovači svoje in skupne usode.

S temi željami, spoznanji in mislimi zaključujemo to naše pisanje, ki naj bi nadomestilo vzneseni in frazerski uvodniški način obeležitve prvega maja. D.Ž.

**NOVI PREDSEDNIK CK ZKS
ING. ANDREJ MARINC,
SEKRETAR CK ZKS PA
MIHA RAVNIK**

Novi centralni komite Zveze komunistov Slovenije, ki so ga izvolili na pravkar minulem IX. kongresu slovenskih komunistov, je izvolil za novega predsednika CK ZKS Andreja Marince, za sekretarja predsedstva CK ZKS pa Miho Ravnika.

Razgovor glavnega direktorja Avtoelektrike Petra Mivška z Dušanom Željznovim.

Zadnji je spregovoril v imenu KPO predsednik KPO Anton Stipanič, ki je dejal, da je medsebojno zaupanje ustvarilo pogoje za dobro delo delavskega sveta v tem obdobju. Dejaj, da so delegati odločali odgovorno in rezultati takšnega dela so vidni tako v gospodarjenju Iskre, kot tudi v dejstvu, da je v tem času Iskra za 100 milijonov dolarjev povečala izvoz. V tem času se je utrdila tudi notranja solidarnost, zaupanje v sistem delavskega samoupravljanja, pomirile so se strasti glede drugih delovnih organizacij v Sloveniji, čeprav je tudi res, da še zdaleč ni vse končano in da je pred nami še mnogo dela, vendar pa bo to mandatno obdobje delavskega sveta ostalo v spominu vseh kot uspešno, delegati pa naj svoje izkušnje ponese v svoje okolje, je dejal ob koncu Anton Stipanič. V imenu delegatov DS pa se je kratko zahvalil Ivan Križnar. D.Ž.

OBVESTILO

**CENJENE BRALCE
OBVEŠČAMO, DA BO
NASLEDNJA ŠTEVILKA
ISKRE IZŠLA 8. MAJA**

Uredništvo

TOZD TV, Pržan — V počastitev IX. kongresa slovenskih komunistov so v pržanski Tovarni TV sprejemnikov slavnostno pričeli s proizvodnjo najnovejših barvnih TV sprejemnikov. V četrtek, 15. aprila, je ob 10.30 predsednik delavskega sveta TOZD Danilo Zorman prerezal vrvico, montažni trak je stekel. Kmalu so zasvetile prve testne slike na zaslonih aparatov, ki so v celoti plod domačega znanja, razvoja in tehnologije, zaradi bistveno zmanjšane uvoza pa tudi izvoznih artikli. Prve izdelane količine bodo namenjene kupcem na domačem trgu, kot zanimivost pa velja omeniti, da so jih 20 namestili tudi v Kulturnem domu Ivana Cankarja, da so novinarji laže spremljali delo kongresa.

RAZGOVOR Z GLAVNIM DIREKTORJEM AVTOELEKTRIKE
ING. PETROM MIVŠKOM

Praktično neodvisni od uvoza

Med našimi delovnimi organizacijami, ki so jih lani pestile najrazličnejše težave, in problemi je bila tudi DO Iskra Avtoelektrika iz Nove Gorice. Zato smo pred prvomajskimi prazniki naprosili glavnega direktorja te naše DO ing. Petra Mivška, da bi nam podrobneje, obširneje in iz prve roke povedal kaj več o njihovi DO — včeraj, danes in jutri.

Ali bi na kratko lahko povedali nekaj več o delu in gospodarjenju v lanskem letu vaše delovne organizacije, o težavah in problemih, ki vas tarejo, ker vsi vemo, da 1981. leto ni bilo lahko, in ne bo lahko tudi letošnje leto?

»Na kratko bom skušal prikazati značilnosti lanskega poslovanja. Celo leto nas je pestilo pomanjkanje materiala. Letni plan smo zato izpolnili samo 87%. Zaradi pomanjkanja repromateriala smo v celotni delovni organizaciji pri 3.200 zaposlenih izgubili 185 tisoč delovnih ur.

Jasno je, da je bila zaradi tega tudi

proizvodnji dali prednost najprej izvozu, nato pa bolj akumulativnim izdelkom. Tu mislim predvsem na izdelke polprofesionalne izvedbe in rezervne dele, pri čemer pa smo istočasno uspeli zagotoviti v zadostni meri tudi naši avtomobilski industriji osebnih vozil, kjer je akumulacija najmanjša, saj vemo, da so vsi proizvajalci osebnih vozil v hudih težavah.

Ně bi rad ponavljal vseh zapletov okrog deviznih zahtevkov naših dobaviteljev. Te zadeve so nam znane, rad pa bi poudaril sledeče: v lanskem letu smo v Avtoelektriki vzdržali ta pritisk.

NASLEDNJA SEJA DS SOZD ISKRA V TEM MANDATNEM OBDOBJU

O Delta v SOZD Iskra

V sredo, 21. 4. je bilo 13. zasedanje DS SOZD Iskra in to je bilo hkrati zadnje zasedanje naših delegatov v njihovem dveletnem mandatnem obdobju. Najprej so delegati potrdili sklepe prejšnjega zasedanja DS ter z glasovanjem po posameznih delegacijah DO sprejeli vstop DO Iskra Delta v SOZD Iskra, s čimer je bil uresničen sklep DS SOZD Iskra št. 154. Sprejetje tega sklepa so se udeležili tudi predstavniki DO DELTA.

V nadaljevanju se je delavski svet razvil poročilo o poslovanju SOZD Iskra v letu 1981 in ugotovil, da so vsebinski rezultati glede na zaostrene spodobarske pogoje še zadovoljivi.

Delavski svet je sprejel tudi delovni program in metodologijo za pripravo letnega plana SOZD Iskra za obdobje 1986-1995 z nekaterimi elementi do leta 2000. Delegati so sprejeli analizo vzrokov za neizpolnitev predlogov samoupravnih sporazumov s področja nagrajevanja o delu, s predlogom nadaljnjih aktivnosti za sprejemanje teh sporazumov. Prav tako so tudi sprejeli predlog za izpolnitev dejavnosti TOZD Indok z javnostjo SIL.

V nadaljevanju se je sprejelo tudi predlog sporazuma o medsebojni aktivni soustanovitelskih pravic in odgovornosti, ki jih ima Iskra Industrija rokopotrošnih izdelkov, TOZD TV izan iz samoupravnega sporazuma o druženju dela in sredstev za izgrajevanje tovarne TV barvnih katodnih cevi (Niš, november 1978) in iz nekakšnega sporazuma (Niš, julij 1979), ki ga sprejemajo delavski sveti

DO, dalje predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za pokritje investicij in obratovalnih stroškov poslovnega letala, predlog aneksa k samoupravnemu sporazumu o namenskem združevanju in vlaganju sredstev v projekt mikroelektronika ter osnutek pravilnika o nagrajevanju uspešnejših diplomskih nalog o Iskri. Omenjeni predlogi oz. osnutek bodo izšli po sklepu DS kot priloga v prihodnji številki našega glasila.

Ob koncu zasedanja je predsednik DS SOZD Iskra Jože Čebela ob izteku dveletnega mandata sedanjih delegatov DS dejal, da smo s tem mandatnim obdobjem lahko zadovoljni, ker je Iskra v tem času dosegla lepe uspehe, ker ni bilo v tem času večjih medsebojnih problemov in ker so delegati pošteno in korektno sodelovali ter pri tem gledali vedno na skupno korist. Zahvalil se je vsem delegatom za tvorno sodelovanje v tem mandatnem obdobju. Prav tako se je delegatom za delo in sodelovanje zahvalil v imenu sindikata predsednik KOS SOZD Iskra Janez Kern.

proizvodnja na zaposlenega manjša od proizvodnje v letu 1980, če pa upoštevamo, da se je nekoliko zmanjšalo število zaposlenih, je ta odstotek pokazal za 4% manjši fizični obseg proizvodnje od prejšnjega leta. Reči moram, da smo, ne glede na vse probleme in težave, ki so se vrstile vse leto 1981, kljub vsemu poslovno leto zaključili pozitivno, s sorazmerno skromnimi vlaganji v sklade.

Od vseh temeljnih organizacij je poslovno leto zaključila z izgubo le naša temeljna organizacija Žarnice, vendar naj tu dodam, da je pri tej izgubi treba upoštevati določene specifičnosti. Tu mislim predvsem to, da je ta temeljna organizacija vezana na uvoz repromateriala in je pravzaprav razlika med prodajno ceno in ceno vgrajenih repromaterialov tako velika, da je nemogoče poslovati pozitivno.

Značilno za lansko leto je to, da smo v DO vlagali maksimalne napore za zmanjševanje uvoza in povečevanje izvoza. Že v začetku leta smo si zadali nalogo in sprejeli tudi ustrezne sklepe, da bomo ob pomanjkanju repromateriala v proizvodnji dali prednost tistim izdelkom, ki gredo v izvoz. Kljub recesiji v avtomobilski industriji se nam je izvoz v lanskem letu povečal v primerjavi s predlanskim za 7%. Istočasno pa smo uvoz zmanjšali od planiranega kar za 40%.

Da smo lani poslovali pozitivno je posledica tudi naše odločitve, da smo v

Na eni strani smo nekaj deviz oddvojili za domač repromaterial, na drugi strani pa smo v lanskem letu naše izdelke za domače kupce prodajali za dinarje. Od naših kupcev pa nismo v lanskem letu uspeli dobiti niti dolarja.

Praktično smo že preživeli prvi kvartal letošnjega leta. Kako trenutno ocenjujete gospodarjenje in delo v tem kvartalu, ki je za nami in sploh, kakšni so izgledi za letošnje leto?

»Res je prvi kvartal že za nami, in reči moram, da je bil to kvartal živčne napetosti, nervoze, obremenitev... Iz dneva v dan smo se tudi letos srečevali s problematiko repromateriala. Kljub vsemu problemom pa nam je vseeno uspelo letošnjo proizvodnjo nekoliko povečati v primerjavi z lanskim letom. Prvi kvartal ocenjujem kot ugoden. Ugoden je predvsem na področju izvoza na konvertibilno področje. Prav danes sem dobil podatke, ki kažejo naslednje: izvoz smo v primerjavi z lanskim letom povečali za 77%, pri čemer pa je razmerje med konvertibilno in kliringom še boljše.

Letni plan smo izpolnili 33%. Tudi na področju domače prodaje so rezultati ugodni, mislim pa, da je to tudi posledica tega, da je uvoz avtoelektričnih izdelkov vse težji in težji, tako da imamo zdaj res velik pritisk vseh naših

(Nadaljevanje na 2. strani)

Naši nagrajenci Sklada Borisa Kidriča

Magister Milan Slokan
Diplomirani inženir kemije je s sodelavci prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča za raziskave naravnih in sintetičnih zeolitov. S tega področja je magister Slokan pripravil tudi magistrsko delo. Skupina raziskovalcev — kemikov je delala na Inštitutu Borisa Kidriča pod vodstvom, oz. mentorstvom prof. dr. Bojana Držaja.

Mag. Milan Slokan.

V času od leta 1961 do 1967 je skupina za raziskave snovi z razvito površino in katalizo Kemijskega inštituta Borisa Kidriča v Ljubljani opravila osnovne raziskave nekovinskih aluminatnih surovin, bentonitov in tufov. Poleg tega so bili izvršeni tudi preizkusi njihove uporabnosti za industrijsko predelavo in namensko rabo v različnih strokah.

Ob tej priložnosti so opravili tudi osnovne preizkuse preparatov na osnovi klinoptilolita, naravnega zeolita, naravnega zeolita vsebujejo nekateri vulkanski tufi (to je vulkanski pepel, ki je zemlji »doživel« določene kemične spremembe), ki so porabni kot absorbenti in katalizatorji kemičnih reakcij. Te raziskave sovpadajo s časom, ko je svetovna kemična industrija začela domačičati površinsko aktivne snovi, pridobljene iz naravnih surovin, s sintetičnimi amorfnimi, za tem pa tudi že z katalizatorji kemičnih reakcij.

Zanimivo je, kako je prišlo do ideje za raziskave. Na Brniku, na letališki letni stezi je načelo površino. Matematično predložili slovenskim znanstvenim ustanovam, naj bi poiskali vzroke. Ti so seveda s strokovnim pripomočkom začeli z analizo snovi, ki so uporabne v stezo, predvsem cementskega. Tako so prišli do raziskave domačih materialov, ki jih uporabljajo tudi v industriji cementske. Pri nas imamo take materiale na primer v Zaloški gorici pri Celju, oz. Zalcu.

Tufi (spremenjen vulkanski pepel) so v molekularno določene kanale, kar je potrebno, da ima določene posebne lastnosti in je zato poraben za absorbente, katalizatorje (pospeševalce reakcij) in drugo.

Rezultat teh raziskav je imel več praktičnih vrednosti. Ti materiali so kot sorbenti porabni za absorpcijo na primer odpadnih voda, plinov — recimo hladilni napravi in še kje.

Raziskava in dognanja so po objavi v domačih in tujih strokovnih revijah budili veliko pozornost in marsikdo je porabil te izsledke. Tako so slovenski inženirski precej pripomogli k hitrejšemu napredku kemije. Poleg že omenjenih praktičnih vrednosti, so te tudi novi porabe tudi v pralnih praških, kar pa pomeni zelo široko in iskano rabo v industriji detergentov.

Seveda mi priznanje, oz. nagrada veliko pomeni. To je priznanje za opravljeno raziskovalno delo, ki se mu ne morem mnogo posvečati mimo svojega dela v Iskri, saj imam tu povsem drugačne delovne naloge. V končni fazi pa je to tudi priznanje za Iskro, v kateri sem opravil to delo in za katero imam veliko veselja. Mag. Milan Slokan.

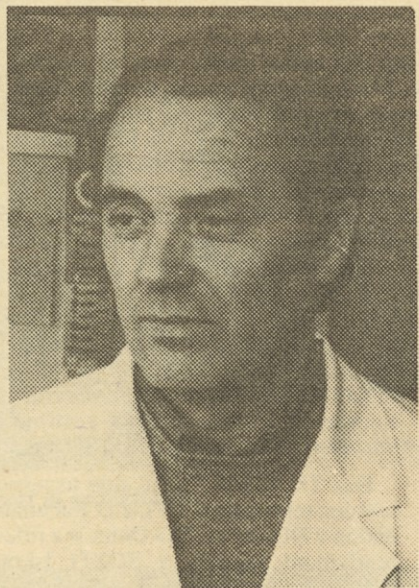
Franc JAN, dipl. ing. fizike je prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča za tehnično izboljšavo: »Razvoj in uvajanje razvojnih dosežkov debeloplastnih vezij v proizvodnjo«.

Franc Jan je vodja razvoja za hibridna debeloplastna vezja v Iskri TOZD HIPOT Šentjerneje. Razvojno raziskovalno skupino, ki jo vodi, sestavljajo strokovnjaki z Inštituta Borisa Kidriča in Iskro — TOZD HIPOT. Na Inštitutu Jožef Stefan so razvili osnovne tehnološke postopke za proizvodnjo hibridnih debeloplastnih vezij in vzgojili prve tehnologije za vodenje tehnoloških postopkov v proizvodnji.

Razvojna skupina je vzdrževala tesne stike z uporabniki iz Iskre in do danes izdelala več kot 200 različnih prototipov pasivnih in aktivnih debeloplastnih vezij. Z inovacijskim kreditom LB in RSS so nabavljali ključno opremo, ki je potrebna za prenos raziskovalnorazvojnih dosežkov v poskusno proizvodnjo hibridnih vezij.

Sortiment izdelkov, ki so jih vpeljali v proizvodnjo in njihov obseg — v letu 1981 je bilo izdelanih okoli 1 milijon pasivnih in aktivnih vezij — je omogočil, da TOZD HIPOT razpolaga z vsemi potrebnimi tehnološkimi in ekonomskimi parametri, ki jih potrebuje za načrtovanje novih vlaganj v razširitev proizvodnje.

Ob uvajanju poskusne proizvodnje pa se je oblikovala tudi sposobna skupina mladih strokovnjakov — tehnologov in elektronikov, ki so jamstvo, da bo TOZD HIPOT še vnaprej organsko rasla s proizvodnjo hibridnih vezij in zadovoljevala naraščajoče potrebe domačega in tujega trga.

Franc Jan.

Med največjimi uporabniki hibridnih vezij so v Iskri telekomunikacije. Uvedba polelektronske telefonije v nekdanji Iskri Elektromehaniki je dala prvi zagon proizvodnji hibridnih debeloplastnih vezij.

Danes se uporaba zelo hitro širi na področje industrijske elektronike, močno pa se odpirajo tudi v široki potrošnji in avtoelektriki. Potreba po modernizaciji elektronskih naprav sili proizvajalce le-teh, da vgrajujejo vanje hibridna vezja, ki jim omogočajo miniaturizacijo, večjo zanesljivost in poenostavitev njihove proizvodnje.

Zanimivo je, da vedno večja uporaba monolitnih integriranih vezij ne zavira, ampak celo pospešuje uporabo hibridnih vezij. Zaradi tega je to edina veja proizvodnje komponent, ki je recesija ni prizadela in ki po svetu, kakor tudi pri nas izkazuje visoko stopnjo rasti.

»TOZD HIPOT zaradi tega pričakuje, da v Iskri ne bo več omahovanja glede nadaljnega investiranja v proizvodnjo hibridnih vezij, ki bo v bližnji bodočnosti morala prevzeti nase breme izvoza, katerega sedaj nosijo proizvozniki, ki so na meji rentabilnosti. To bi bila tudi potrditev zaupanja v znanje domačih strokovnjakov, ki so sodelovali pri dosedanjem delu na raziskavah, razvoju, uvajanju in širjenju proizvodnje hibridnih debeloplastnih vezij,« pravi Franc Jan.

Med 21 nagrajenci za izume in izpopolnitve sklada Borisa Kidriča so tudi tri skupine iz delovne organizacije Avtomatika, oz. TOZD Razvojni inštitut. Nagrade so prejeli dipl. ing.:

1. Branko Robavs, Jože Marušič in Leopold Prevc, za tehnično izboljšavo: »Numerična pozicionirana naprava«.

Omenjeni avtorji so razvili univerzalno pozicionirano napravo, ki ustreza zahtevam za avtomatsko krmiljenje visokoproduktivnih strojev v industriji: za orodne stroje, stroje za rezanje in preoblikovanje pločevine in druge stroje v industriji. S pomočjo te naprave lahko avtomatično pozicioniramo v več korakih, s priključitvijo koordinatnega tabloja pa izbiramo posamezne osi in aktiviramo tudi druge tehnološke operacije v posameznih programskih korakih.

Sestavljena je iz programskega tabloja in iz vtičnega panela z napajalnikom ter z več funkcijskimi moduli. Na programskem tabloju je numerični

Branko Robavs, Jože Marušič, Leopold Prevc.

prikaz za programske korake in vrednost pozicije ter signalne svetilke za indikacijo programirane osi in za parametre. S tastaturo lahko izberemo poljuben programski korak ter zanj zapišemo v elektronski pomnilnik numerično vrednost želene pozicije.

Elektronski pomnilnik ima baterijo, ki prepreči izgubo informacije ob prekinitvah napajalne napetosti. Zapisane vrednosti lahko preverimo in po potrebi tudi korigiramo.

Naprava lahko deluje tudi kot merilnik pozicije. Programski tablo je s kablom povezan s funkcijskimi enotami v vtičnem panelu, v katerega je možno namestiti do šest merilnih modulov za posamezne osi. Le-ti merijo pozicije, primerjajo programirano pozicijo z dejansko in dajejo na izhodu signal za preklon programskega koraka.

V panelu je tudi enota s programskim števcem za preklapljanje programskih korakov na koordinatnem tabloju. Njena prednost je v tem, da poleg kontrole vseh parametrov in pozicij za vse osi ter preprečevanja nepravilnega ravnanja, omogoča še visoko natančnost meritve pozicij ter visoko hitrost pomnikov osi.

Naprava je vpeljana v redno proizvodnjo v TOZD Avtomatske naprave, v svojem bistvu pa je nastala kot posledica štiriletnega razvojnega dela na izpopolnitvi programskih naprav, namenjenih za krmiljenje avtomatiziranih procesov v industriji, po katerih je Avtomatika tako doma kot v svetu poznana.

Poleg že naštetih je njena glavna prednost v možnosti uporabe na različnih obdelovalnih strojih, vključno z možnostjo posodobitve že postavljenih strojev. Dosedaj je bilo izdelanih cca 200 naprav, za zahodno tržišče, v Italijo in Nemčijo. Zaradi zanesljivosti in funkcionalnosti si je Iskra s to napravo ustvarila pozitivne reference pri znanih zahodnih firmah, kar ji odpira možnost za razvoj in prodajo še drugih naprav in sistemov iz programa krmilij za obdelovalne stroje.

2. Mag. Jože Kanduč, Miro Kikelj, mag. Leon Kos, Novak, Vinko Kosmač, in Jože Škrabe za tehnično izboljšavo: »Mikroračunalniški sistem vlakovnih števil MIN-30«.

Sektor Daljinsko vodenje in nadzorovanje se je že pred leti lotil zahtevnega raziskovalno-razvojnega dela na področju vodenja železniškega prometa. Uspešnemu razvojnemu delu za mikroračunalniški teleinformacijski sistem TI-30 je sledilo intenzivno preučevanje možnosti nadaljnje avtomatizacije vodenja prometa.

Jože Kanduč, Miro Kikelj, Leon Kos, Janez Novak, Vinko Kosmač, Jože Škrabe.

Rezultat tega dela je sistem za javljanje in sledenje vlakov MIN-30. Sistem je sestavljen iz centralne postaje in mejnih postaj, ki so običajno povezane v zvezdno konfiguracijo. Za povezavo dispečer-mikroračunalnik — vlakovni odpravnik je na voljo centralna operaterska konzola, ki skupaj z javljalnimi terminalnimi konzolami v mejnih postajah omogoča povezavo med centralnim dispečerjem in vlakovnimi odpravniki.

Poleg tega so v sistem vključeni tudi prikazovalniki in javljalniki vlakovnih števil na nadzorni plošči s tirno sliko. Centralna postaja sistema je povezana s centralno telekomandno postajo prek serijske prenosne poti, po kateri sproti dobiva podatke o stanju vseh objektov (signalno-varnostnih naprav), ki jih potrebuje za sledenje vlakov.

Tiskalnik vlakovnih števil v centru zapisuje vse operaterjeve ukaze za odpravljanje vlakov. V centralni postaji je možno modullo dograditi, programsko opremo za avtomatično postavljanje vozniških poti po predpisanih programih in nadzirane programiranih voženj vlakov s pomočjo vodilnih vlakovnih števil.

Pri vseh navedenih postopkih uporabljamo princip interaktivnega vnašanja ukazov po korakih, z možnostjo preverjanja in popraviljanja pred izvršitvijo. Prav tako so na voljo vsi potrebni optično-akustični signali, ki tako centralnemu dispečerju, kot vlakovnim odpravnikom omogočajo enoumno razpoznavanje vrste postopka in vse vmesne korake pri predaji in prevzemu.

Z dopolnitvijo sistema MIN-30 s funkcijo programiranja postavljanja vozniških poti vlakov, ki je še v razvojni fazi, bo vpeljana še višja in kvalitetnejša raven vodenja v kompleksnem sistemu centralnega vodenja železniškega prometa.

Z razvojem in proizvodnjo omenjenih sistemov Iskra širi spekter svoje ponudbe in krepi vlogo najbolj kompletnega proizvajalca železniških signalno-varnostnih, telekomunikacijskih in telekomandnih sistemov.

3. Jože Marušič, Matija Kodrič in Alojz Kozinc, za tehnično izboljšavo: »Tehtalno dozirni sistem VDT 21 D/R,P«.

Vse bolj pogosto se v industriji uporablja dozirni sistem, ki omogoča doziranje na več merilnih mestih po določenem programu in v medsebojni odvisnosti. Potrebno je krmiljenje celotnega dozirnega, mešalnega in transportnega sistema.

Prav omenjeni tehtalno dozirni sistem je nastal v razvoju Avtomatike kot posledica potreb industrije, oz.,

Alojz Kozinc, Matija Kodrič, Jože Marušič.

kot večletno delo na dograditvi elektronskih tehtalnih in dozirnih naprav VDT 21-D, ki skrbijo za avtomatično polnjenje na osnovi izbranih receptov. Sistem je bil razvit za področje proizvodnje mešanice sipkih, zrnatih in tekočih materialov v betonarnah, asfaltnih bazah, kemični in živilski industriji, rudarstvu itd.

Zasnova občutno poenostavlja mehanske konstrukcije tehtnic, ki kljub najtežjim obratovalnim okoliščinam praktično ne potrebujejo vzdrževanja. V njegovem sklopu je možno doziranje na največ osmih tehtnicah po vnaprej določenih recepturah. Število in vrednost posameznih komponent se vnaša prek tastature, sistem sam pa omogoča vnos do 16 komponent.

Na komandnem pultu so vsi elementi, ki so potrebni za centralno kontrolo in vodenje procesa. Npr. številčni prikazi skupne mase in mase komponent za posamezne tehtnice, indikatorji temperature in pritiska, signalizacije, tipke itd. Tu tudi izbiramo način delovanja: avtomatično, polavtomatično, ročno.

Kadar preobremenitev doseže vnaprej nastavljeno kritično vrednost, se vključi akustični ali optični signal, ali pa se proces ustavi.

Naprava dosega veliko natančnost pri dinamičnem tehtanju. Sprotno dokumentiranje izvršenih tehtanj zato pripomore k naknadnemu ugotavljanju vzrokov neustrezne kvalitete mešanice.

Tehtnica je vgrajena v več kot 200 primerih v gradbeni, kemični in živilski industriji. S tako sestavljenim programom je Iskra postala najpomembnejši ponudnik tehtalno dozirnih sklopov, oz. sistemov na domačem tržišču. Hkrati je izdala tudi več ponudb v tujino, predvsem na področje SEV in v tretji svet (Irak).

Š. D.

ODMEVI

Priznanje tovarni števec

V Iskri poslovni stavbi v Ljubljani je bil 14. aprila 1982 redni občni zbor Slovenskega društva za merilno-procesno tehniko. Predsednik dr. Anton Jeglič je v poročilu o delu društva v preteklem mandatskem obdobju posebej omenil nekatere pozitivne rezultate in dosežke na področju merilne tehnike v Sloveniji in Jugoslaviji. Povzemamo del poročila, ki se nanaša na Iskro:

»Že dolgo srečujemo v sredstvih javnega obveščanja zahteve, naj industrija vlaga v razvoj lastnega znanja in z njim

osvaja tuja tržišča, kjer sta kakovost in doseženo znanje pomembno merilo za uspešnost. Menimo, da imamo primer takšne naravnosti — prav na področju merilne tehnike — v Tovarni števec, katere razvoj vodi dipl. ing. Franc Levovnik. Njegova zasluga je, da Tovarna števec že dve desetletji skrbno zasleduje razvoj svoje panoge v svetu, hkrati pa razvija lastno znanje in na tej osnovi izpopolnjuje svojo proizvodnjo danes pokriva domače tržišče, polovico proizvodnje pa tudi svojo tehnologijo izvažata na najbolj zahtevna tržišča.

Vodstvo tovarne je trdno odločeno nadaljevati to politiko in že dosedanji razvoj zagotavlja, da bo tovarna tudi ob pričakovanih tehnoloških spremembah in novih konceptih na tem področju v svetu obdržala svoje mesto na svetovnem trgu. Tudi ta kolektiv je svoje uspehe dosegel v izredno slabih razvojnih pogojih, z lastnim odrekamem in vlaganjem v lastno znanje, v čemer vidimo še dodatno vrednost velikega uspeha.

Menimo, da je javnost o uspehih tega kolektiva in njegovega vodstva premalo informirana. Zato predlagamo, da Iskra Tovarna števec dobi ustrezno priznanje, ustrezno strokovno priznanje pa tudi dipl. inž. Franc Levovnik, vodja tehničnega razvoja.«

A. Boc

Z lastnim znanjem v rekordnem času do novega televizorja

Že z novico na naslovni strani smo verjetno pritegnili pozornost marsikoga, ki je v preteklih mesecih poskušal kupiti nov barvni TV sprejemnik pa mu to seveda ni uspelo. Že kar nekaj časa je namreč preteklo, odkar so trgovci lahko ponudili tudi barvne televizorje, saj je bilo težav-s preskrbo z uvoženimi deli preveč za vse jugoslovanske proizvajalce teh aparatov.

Na Pržanu pa se je slednjič zasakalo drugače. Televizorji, ki so jih pričeli proizvajati v četrtek, 15. aprila, so plod razvoja domačih razvijalcev (na čelu je bil inženir ALI MANSOOR). Vgrajenih imajo bistveno manj uvoženih delov kot vsi prejšnji modeli, pohvalijo pa se lahko še z marsičem, med drugim z dejstvom, da je stekla proizvodnja v poldrugem letu od pričetka razvoja, da je elektronski design aparata v rangu najmodernejših tovrstne elektronike, da porabi zelo malo električne energije itd.

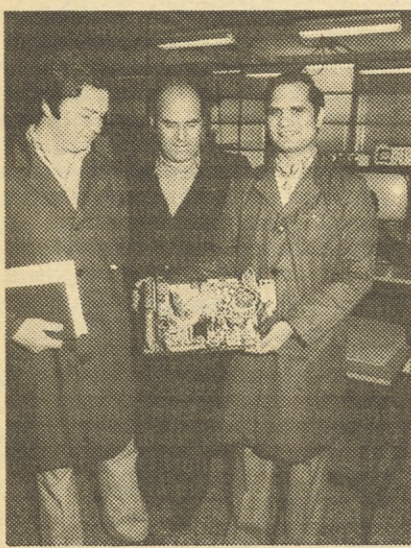
Zgodovina proizvodnje barvnih TV sprejemnikov na Pržanu je pravzaprav podobna tisti, kakršna je bila pri večini zahtevnejših aparatov za široko rabo. V pričetku, pred dobrim desetletjem, materialnih možnosti za samostojno oblikovanje tako zahtevnih izdelkov kot

same »elektronike« je celo manj kot v klasičnih črno belih TV sprejemnikih. To se pozna tudi pri teži, saj je televizor kar 7 kilogramov lažji od prejšnjega modela, dako da zdaj tehta 25 kg. Slikovna cev je pripomogla k manjši porabi električnega toka, da s sedanjimi 85 vati televizor ne »pokuri« več kot sorazmerno šibka žarnica. Z doseženim pa dela seveda še nismo končali, saj si prizadevamo, da bi porabo toka še zmanjšali!

NOBENE LICENCE, NOBENIH PRODAJNIH OMEJITEV

Aparat, ki vsebuje malo uvoženega materiala, ki ni vezan z nobenimi licenčnimi, ali kooperacijskimi pogodbami pa je seveda izdelek, kakršen bi bil lahko za vzor resolucijam o izvajanju gospodarske stabilizacije. Vendar pa je tak proizvod tudi nuja v obdobju, ko so težave z uravnovešanjem devizne bilance v ospredju pozornosti našega gospodarstva.

Prav izvozna sposobnost pržanskih izdelkov - (tu so mišljeni barvni in črno

Glavni razvijalci: z desne: Ali Mansoor, Andrej Uršič in Leon Knez.

so barvni televizorji, ni bilo, zato so se odločili za proizvodnjo v obliki proizvodne kooperacije z angleško firmo Thorn.

Začetek je le bil, čeprav dolgo s tovrstno proizvodnjo niso bili zadovoljni. Ovir so bile ozko odmerjene količine, skromne izvozne možnosti, šibka konkurenčnost.

Zato ni naključje, da so že po letu 1970 pričeli razmišljati o samostojnem razvoju in proizvodnji takih sprejemnikov. Zahteve so bile vseskozi jasne — na osnovi lastnega znanja izdelati aparat, ki bi imel vgrajenih kar najmanj uvoženih delov, ki bi ga označevala visoka stopnja integracije, kar bi zagotovilo visoko kvaliteto in zanesljivost in bi seveda morali biti izvozno sposobni. Z današnjimi izdelki so vse to dosegli.

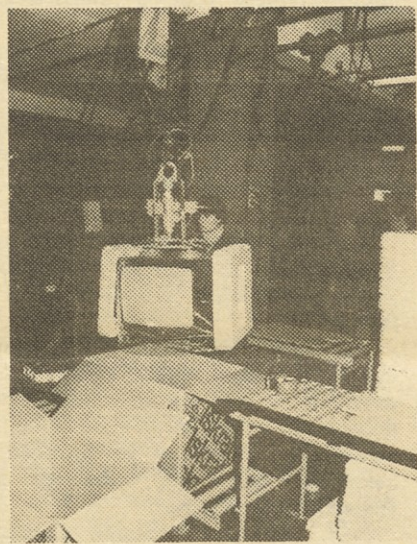
LETNO 2 MILIJONA DOLARJEV MANJ UVOZA!

Glavni razvijalec novega barvnega TV sprejemnika ALI MANSOOR meni o aparatu: »Preden smo pričeli z delom, smo pričakovali, da bo vse skupaj teklo mnogo težje, a smo težave uspešno prebrodili. Predstavniki zahodnonemške firme Siemens so za osvojitve tako zahtevne proizvodnje v poldrugem letu, kolikor smo za to potrebovali mi, dejali da je kar neverjetno malo. Na zahodu je običaj, da je za isto delo potrebnih pet let! Res je, v sorazmerno kratkem času smo naredili veliko.

V primerjavi s prejšnjimi barvnimi TV sprejemniki, je v novem vgrajenih kar 60% manj uvoženih delov in materiala iz uvoza. To pomeni, da bomo letno prihranili 2 milijona dolarjev, aparat sam pa je tako postal tudi izvozen artikel.

Tudi po tehniški plati je televizor v svetovnem vrhu. Zaradi visoke stopnje integracije smo močno povečali kakovost in zanesljivost, hkrati pa bistveno zmanjšali možnost vpliva človeškega faktorja pri različnih proizvodnih fazah.

Aparat je izdelan v moduli tehniki, kar močno poenostavlja servisiranje,

Prvi novi barvni TV sprejemniki gredo v trgovine.

beli TV sprejemniki) — je v sedanjem trenutku gonilna sila za širjenje proizvodnje izdelkov, ki jih tudi domače tržišče potrebuje mnogo več, kot jih je moč izdelati.

S serijo 10.000 kosov, kolikor so jih načrtovali v letošnjem gospodarskem planu (barvnih), je to seveda šele pričetek, saj so njihove proizvodne zmogljivosti večje, z nekaj posegi pa bi lahko celo še bistveno večje.

Vse pa je seveda »v rokah« deviz, ki jih je treba šele ustvariti. Na Pržanu menijo, da jim bo to uspelo! Za to imajo tudi trdne argumente, s katerimi dokazujejo, npr., svojo konkurenčnost. S pričetkom proizvodnje najnovjših barvnih TV sprejemnikov je oživela tudi bistveno izboljšana notranja organizacija TOZD.

Nedavno so proizvodnjo gramofonov prenesli v sežanske Sprejemnike, vse skupaj pa pomeni, da se število zaposlenih kljub višjim ekonomskim pokazateljem ne zvišuje! Takšen optimizem pa je v tovarni, ki je lani beležila precejšnjo izgubo, seveda nadvse dobrodošel. Še posebej zato, ker je na trdnih osnovah!

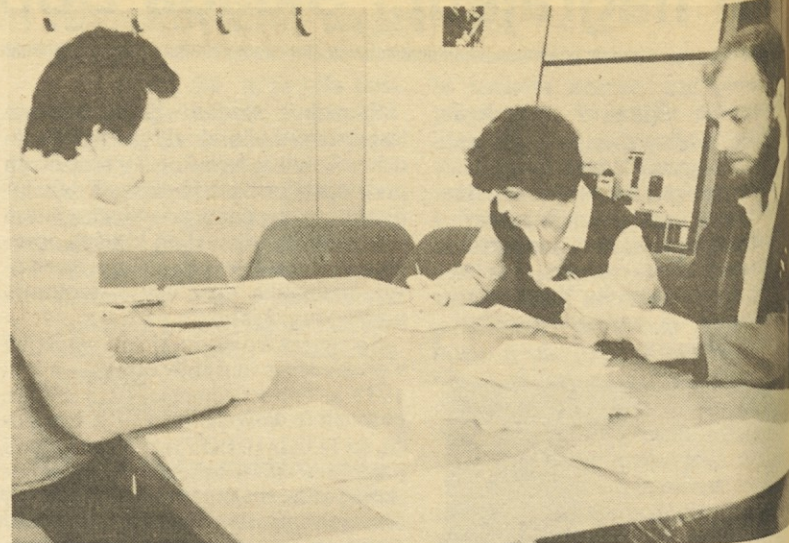
Stane Fleischman

Delavski DA za skupno pot v računalništvu

Na skupnem zboru delavcev SOZD Elektrotehna — DO Delta in SOZD Iskra — DO Telematika — TOZD Računalniki so 12. 4. delavci soglasno potrdili razvojno programsko usmeritev združitve računalniških programov. Soglasno je bil sprejet tudi elaborat o družbeno-ekonomski upravičenosti združitve DO Delta v SOZD Iskra, o izstopu DO Delta iz SOZD Elektrotehna ter o združitvi TOZD Računalniki v enovito DO Delta, ki bo v bodoče nastopala s firmo Iskra DELTA.

Na zboru je bil soglasno sprejet tudi samoupravni sporazum o proizvodnji, razvoju, trženju in vzdrževanju računalniških sistemov, ki sta ga v petek, 16. 4. 1982 podpisala v imenu ISKRA DELTA direktor ing. Janez Škrubej, dipl. ing., ter v imenu TOZD Elektronika v sestavi TGO SOZD Gorenje Janez Miklavčič. S samoupravnim sporazumom bo poenoten program računalništva med Gorenjem in Iskro DELTO.

Ta samoupravni sporazum je javen in odprt. Objavljen je bil skupaj z obrazložitvijo v Gospodarskem vestniku 9.4.1982 ter omogoča pristop vseh drugih zainteresiranih organizacij zdru-

Komisija v Računalnikih preševa glasove.

Pričakovati je tudi nadaljne korake v samoupravnem sporazumevanju in skupnem delu na področju računalništva. Več organizacij, med njimi Jožef Stefan, Birostroj Maribor, Intertrade Ljubljana, Sistemi za energetiko Ljubljana, Ekonomski center Maribor, Me-

USPEŠEN REFERENDUM

Delavci Iskrine TOZD Računalniki in DO Delta so se na uspešno prireditvi ljenih in izvedenih referendumih odločili za poenotenje slovenskega računalništva. S tem je končano dolgotrajno vendar očitno učinkovito dogovarjanje na tem področju. Ustvarjeni so pogoji za konkretno uresničevanje o poenotitvi kapacitet slovenskega računalništva, kar pomeni, da v bodoče lahko čakujemo enoten nastop slovenskega proizvajalcev na področju računalniške proizvodnje, trženja in vzdrževanja računalniških sistemov.

Udeležba na referendumih v Iskrini DO Delti je bila izredno visoka. V TOZD Računalniki je o izločitvi iz DO Telematike, o združitvi v DO Delta in o istočasnem prenehanju TOZD Računalniki glasovalo 98% upravičencev. Od teh se je velika večina — 89,57% — odločila pozitivno.

V DO Delti se je referendumu udeležilo 97,44% upravičencev. Za izločitev iz SOZD Elektrotehne jih je glasovalo 81,3%, z združitvijo TOZD Računalniki v DO Iskra Delta se je strinjalo 80,61%, s sprejetjem samoupravnih splošnih aktov SOZD Iskra pa se je strinjalo 83,1% delavcev DO Delta.

Enakopravnemu sodelovanju na področju računalništva se bo s posredstvom samoupravnim sporazumom pridružil tudi Gorenje, isti sporazum pa omogoča enakovredne možnosti vključitve drugih slovenskih in jugoslovanskih TOZD, ki izpolnjujejo določene pogoje. oz. se ukvarjajo, ali so zainteresirani za razvoj, proizvodnjo in trženje računalniških sistemov.

Z opisanimi konkretnimi in konkretnimi premiki se začnejo ustvarjati realni pogoji za višji razcvet domačega računalništva.

In z vsem je v nekem smislu zaključena IX. kongresu ZKS in njegovemu kongresnemu letu naslovljenemu Kazimiru.

V petek, 16. aprila 1982 sta predstavnika DO Iskra—Delta v sestavi SOZD Iskra in TOZD Elektronika v sestavi DO TGO, SOZD Gorenje Janez Škrubej in Janez Miklavčič v prostorih Gospodarske zbornice Slovenije podpisala Samoupravni sporazum o skupnem razvoju, proizvodnji, trženju in vzdrževanju računalniških sistemov. S samoupravnim sporazumom bo poenoten program računalništva med DO Iskra—Delta in Gorenjem. Sporazum omogoča pristop vseh drugih zainteresiranih organizacij združenega dela v SR Sloveniji in SFRJ, ki so registrirane za dejavnost računalništva. Podpisa sta se poleg predstavnikov Iskre in Gorenja udeležila med drugim tudi podpredsednik IS Skupščine SR Slovenije Vlado Klemenčič in podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije Milan Krajnik.

ženega dela v SRS in SFRJ, ki so registrirane za dejavnost računalništva. S tem samoupravnim sporazumom se realizira sporazum med Delto in Gorenjem z dne 17.11.1981 ter med Delto in Iskro z dne 17.12.1981.

Podoben samoupravni sporazum je DO Delta podpisala v juliju 1981. leta z Energoinvestom o skupni proizvodnji, razvoju in plasmanu računalnikov Energo—Delta in poleg tega je DO Delta že več let proizvodno sodelovala na osnovi samoupravnih sporazumov z delovnimi organizacijami: Tovarna meril — Slovenj Gradec, Liko — Vrhniko in Unis — TOS Savelje.

Prav tako je Iskrina TOZD Računalniki plodno sodelovala zlasti z drugimi TOZD in DO v SOZD Iskra.

Združitve DO Delt v SOZD Iskra in samoupravni sporazum z Gorenjem pomeni dodatno koncentracijo kadrov, razvojnih, proizvodnih in servisnih kapacitet na enotnem programu, omogoča večjo možnost osvajanja novih tehnologij in novih tržišč.

talka Ljubljana in druge, je že izrazilo interes za sodelovanje na realizaciji enotnega računalniškega programa.

Dne 15. 4. 1982 je bil zelo uspešno izveden referendum v TOZD Računalniki in v DO Delta. DO Delta je z referendumom vstopila v SOZD Iskra, TOZD Računalniki pa se je združil v enovito DO Delta, ki bo v pravnem prometu nastopala s skrajšano firmo Iskra DELTA. Pravna subjektiviteta TOZD Računalniki je prenehala s tem, da pravice in obveznosti preidejo na organizacijo Iskra DELTA.

Za uporabnike računalnikov proizvodnje Delta in Iskra to pomeni, da bodo še naprej uživali kompletno servisno, izobraževalno in softversko podporo, kot so jo imeli doslej, s tem da bo nudila to podporo bistveno učinkovitejša organizacija Iskra DELTA, kar se bo odrazilo tudi na večji kvaliteti te podpore.

Janez Škrubej

RAZGOVOR S FABIOM ŠKOPCEM

Iskra banka se trdoživo uveljavlja

Iskra banka deluje v našem SOZD od 1. 1. 1981. Da bi o njenem poslovanju, uspehih in težavah izvedeli kaj več, smo za razgovor prosili Fabia Škopca, IPO IB, ki se je razgovoru ljubezno odzval.

Kako bi na kratko označili doseženi razvoj Iskra banke in njene sedanje razmere, v katerih deluje?

»Iskra banka hitro raste. Prav zato težko sledimo porastu poslovanja z obstoječim kadrom. Če samo navedem, da je v tem kvartalu do 31. 3. glede na začetek lanskega leta aktiva večja za kar 7-krat in da tako raste tudi obseg poslovanja, sem povedal dovolj. Od 17 ljudi pa se nam je kadrovska zasedba okrepila le na 35 zaposlenih.

Tako ne sledimo poslovanju niti s kadrom, lahko pa bi rekli, da tudi organizacijsko ne. Organizacijski problem predstavlja predvsem devizno poslovanje, pri katerem gre predvsem za komplicirano administriranje. Uspeli smo sicer spraviti to poslovanje na računalniško obdelavo, ki je prav v tem kvartalu stekla in upamo, da bo poslovanje zdaj teklo ažurneje tako, da TOZD ne bodo več imele pripomb glede našega poslovanja.

Kaj nam lahko poveste o likvidnosti Iskra banke?

»V njenem poslovanju se čuti nelikvidnost. Problematika prvega četrtletja se je predvsem nanašala na plačilo izvoznih premostitvenih kreditov, ki jih nismo uspeli do časa poravnati. Tako smo v mesecu marcu dolgovali kar med 15 in 30 milijardami dospelih izvoznih kreditov. Vemo, da so neporavnani dospelji krediti od marca naprej zelo dragi, saj znaša obrestna mera kar 28% zaradi sprejetih spre-

memb pri obrestni meri. Prvega aprila sicer menimo, da smo na področju likvidnosti najhujšo krizo prebrodili, četudi ni moč pričakovati, da se bo poslovanje bistveno izboljšalo. Pomembno je le, da slabše, kot je bilo, v prvem četrtletju, do konca leta ne bo.

V prvem četrtletju je namreč vedno dinamika izvoza nizka — proti koncu leta pa se bistveno dvigne — vlaganja v uvoženi repromaterial pa so prav v tem času izredno visoka. To pa povzroča nelikvidnost. Seveda nanjo vplivajo tudi zaključni računi, ob katerih se poravnava vse družbene obveznosti.

Ta cikel se ponavlja vsako leto, le da je letošnje leto zaradi restriktivnih monetarnih ukrepov, s katerimi poskušamo stabilizirati naše gospodarstvo, še bolj izrazit. Izhod je seveda v tem, kako naj za vsako ceno povečamo izvoz, ki je slejkoprej edini pravi vir financiranja celotne proizvodnje in tudi zagotavljanja potrebnega uvoza; po sprejetih ukrepih je namreč izvoznik tisti, ki bo deležen vseh selektivnih kreditov, zato bo za t. i. proizvodnjo, namenjeno domačemu trgu, ostalo zelo malo sredstev iz selektivno namembnih sredstev.

Kako pa bo z likvidnostjo letos?

Na likvidnost bo vplivalo dodatno še izvajanje investicijske politike. V tem letu bomo namreč začeli realizirati investicijski paket, ki bi moral biti izveden že lani. Toda, četudi

investicijske odobritve s strani države že imamo, vendar ne moremo dobiti dovolj sredstev poslovnih in bomo zato za realizacijo investicij morali vlagati v pretežnem delu iz lastnih sredstev, kar pa, seveda, spet pomeni, da jih bomo imeli toliko manj, kolikor razpolago za tekoče obratovanje namene.

Torej z likvidnostjo v bodoče kaže na boljše?

Poleg tega smo konec prejšnjega leta pokrivali ugotovljeno izgubo iz glavnem iz lastnih sredstev. Seveda vplivalo na likvidnost v temeljnih organizacijah Iskrine, 400 milijonov din izgube (računalništvo, mikroelektronika, TV žarnice, TTS in UZ) je bilo pokriveno in za kritje teh izgub približno 40 milijard pokrili (večinoma 4/5 torej) iz lastnih sredstev in sicer za koriščenje sredstev izven Iskrine izgube izključno iz lastnih sredstev, kar gotovo negativno vpliva na likvidnost poslovanja tudi v SOZD.

Sicer pa je treba tudi povedati, da so vsi izgubaši — razen računalniški mu je bivša DO Elektronika — pokrila izgubo že pred zaključitvijo računom — predložili ustrezne investicijske programe, ki zagotavljajo, da se bodo, seveda, izvajali in izplačali v letošnjem letu ne bodo izgubljali. Izjema je mikroelektronika, pa je projekt strateškega pomena.

(Nadaljevanje na 7.)

S sindikalne konference Široke potrošnje.

Predstavitev Iskrine namenske proizvodnje v Ohridu

V Ohridu je Iskra pred kratkim predstavila svojo namensko proizvodnjo. Ob organizatorju DO Elektrozeve sta sodelovali še DO Telematika in DO Avtomatika. Prisotnim je spregovoril republiški sekretar za narodno obrambo Makedonije general podpolkovnik Mile Arnautovski, ki je poudaril pomen dobre opremljenosti in usposobljenosti kadrov na področju prenosa ter, da je zato sodelovanje z Iskro zanje izjemnega pomena.

Z Iskrine strani sta prisotne pozdravila general polkovnik Janko Sekirnik in predsednik KPO DO Elektrozeve Tone Kovič. Orisala sta zmožnosti Iskrine namenske proizvodnje ter prednosti in obojestranske koristi nadaljnjega sodelovanja.

Iskrini strokovnjaki so nato še podrobneje predstavili razstavljeno aparaturo, za katero so predstavniki

SR Makedonije in SAP Kosovo pokazali izredno zanimanje. Po vseh izrečenih besedah lahko sodimo, da glede na obojestransko zainteresiranost lahko v bodoče pričakujemo tudi dobro sodelovanje.

V času predstavitev smo se med odmorom pogovorili s pomočnikom republiškega sekretariata za narodno obrambo SR Makedonije Živkom Kotevskim in ga povprašali, kako ocenjuje možnosti njihovega nadaljnjega sodelovanja z Iskro. Povedal nam je naslednje:

„Mi smo doslej že sodelovali z Iskro, vendar ne v mejah možnosti in tudi ne dovolj, da bi to sodelovanje lahko ocenili kot dobro. Predstavitev, ki jo je Iskra pripravila za nas v Ohridu, že kaže na to, da bi morali bolj združevati naše interese. Predvsem je koristno, da nam je Iskra na ta način prikazala vse svoje proizvodne zmogljivosti prenosne tehnike, ki so za nas vsekakor zanimive, saj imamo

dovolj potrebe po radijskih, žičnih in radio-relejnih sredstvih.

Široke možnosti vgrajevanja Iskrinih naprav so v zvezah upravljanja, zvezah civilne zaščite, zvezah služb OJOU, delovnih organizacij, občinskih zvez z mestnimi skupnostmi itd. Pri tem je še precej olajševalna okoliščina, da so Iskrine naprave kompatibilne našim ter, da zaradi tega ne bo dodatnih problemov.

Vendar pa moram reči, da želimo predvsem dolgoročno sodelovanje, saj je za nas zelo pomembno, da imamo ob aparaturoh tudi ustrezno usposobljen kader. To pomeni, da moramo imeti tako ljudi, ki so dovolj usposobljeni za delo s temi aparaturoh, kakor tudi servisne službe, ki bodo skrbele zanje in znale nastale okvare samostojno popravljati. Usposabljanje ljudi za te naloge pa seveda zahteva daljši čas, kar pomeni, da mora biti vsako vzpostavljeno sodelovanje dolgoročno. B. Č.

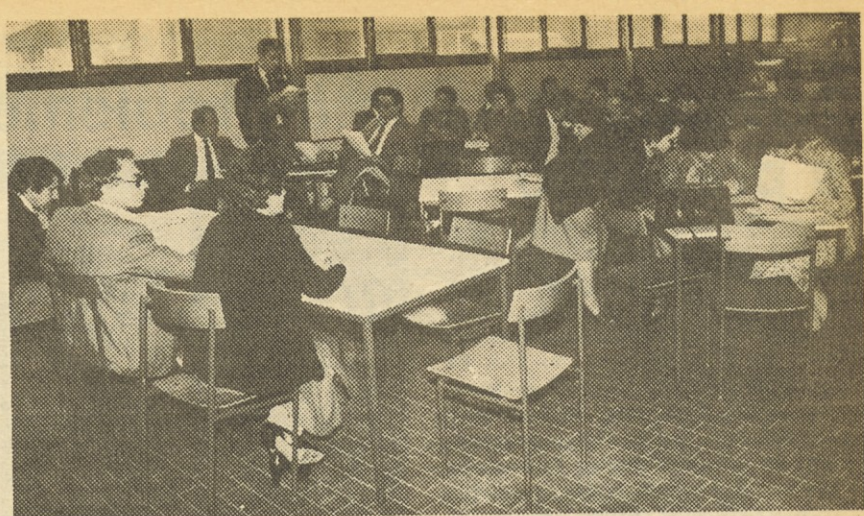
DO IEZE

Novo vodstvo sindikalne konference

V torek 13. aprila letos se je prvič sestal izvršilni odbor Konference sindikata DO IEZE. Delegati so sprejeli poročilo o delu v preteklem obdobju 1980—82, izvolili so novega predsednika in podpredsednika ter sprejeli program dela sindikalne konference za prihodnje mandatno obdobje. Zelo živahna je bila razprava po poročilu o delu v prejšnjem mandatnem obdobju.

Dosedanji predsednik izvršilnega odbora Drago Plaper je poročal o delu sindikalne konference v mandatnem obdobju 1980—82. Iz poročila je razvidno, da se je sindikat DO Industrije elementov intenzivno vključil v stabilizacijska prizadevanja v TOZD, skupnih službah in vsej delovni organizaciji. Delegati in delegacije TOZD so redno obveščale IO o položaju v TOZD in tako po delegatski liniji seznanjali vso delovno organizacijo, kako poteka delo in s kakšnimi problemi se srečujejo po posameznih tovarnah.

Največkrat so razpravljali o sanaciji in poslovanju TOZD Keramika iz Vižmarjev. V tej TOZD so zaradi izgub pred dvema letoma sprejeli sanacijski načrt. Ta je obsegal kratkoročne in dolgoročne rešitve. Uspelo jim je, da so kratkoročne stabilizacijske in še bolj sanacijske načrte realizirali, od dolgoročnih rešitev pa je bilo rešenega malo ali skoraj nič. Kratkoročne rešitve so

Na letni konferenci sindikata IEZE.

pravo so bile dobro pripravljene. Na podlagi izkušenj v preteklih mandatnih obdobjih so poiskali tudi ustrezne kandidate za delo v delegacijah, saj bodo le tako uveljavili odločanje delovnih kolektivov prek delegatov v različnih forumih v delovni organizaciji in družbenopolitičnih skupnostih.

Predsednik je ugotovil, da so bili nekoliko manj uspešni na področju LO in DS. »Organizacije sindikata so dolžne nenehno analizirati svojo družbenopolitično učinkovitost in vselej za svoje cilje uporabiti tudi najprimernejše oblike dela. Zato menimo, da bo moral Izvršilni odbor konference v prihodnjem mandatnem obdobju posvetiti več pozornosti tudi temu vprašanju in se ob tem še tvorneje vključevati v stališča ostalih družbenopolitičnih organizacij.« je dejal predsednik Plaper.

Tudi v javno razpravo in sprejemanje samoupravnega sporazuma o enotnih kriterijih nagrajevanja po delu v SOZD Iskra so se tvorno vključili in dosegli precejšen napredek pri doslednem nagrajevanju po vloženem delu. Sistem obveščanja v delovni organizaciji pa je doživel precej kritike, saj je premalo obvestil, podatkov in predlogov o bodočem delu, o snovanju in načrtih, preveč pa je primerov prakse izvršenih dejstev. Novi Izvršilni odbor v tem pogledu čaka veliko odgovornega dela.

Sledilo je konstituiranje Izvršilnega odbora sindikalne konference.

Kadrovska komisija je ugotovila, da so v osnovnih organizacijah skladno s poslovnikom izvolili naslednje delegate v delegacije: **Elektroliti:** Janez Borštnar, Zdene Schmutz in Marija Jevnikar; **Feriti:** Janez Kržišnik, Stanka Celinšek in Vlado Jernejšek; **Ljubno in Solčava:** Marija Fužer; **HIPOT:** Silvo

Potočar, Stane Sluga, Helena Boškovič in Branka Čuk; **Industrijska elektronika:** Fanika Levičar in Tončka Košak; **Keramika:** Jadranka Praštalo, Terezija Perin in Milena Tontič; **Keramčni kondenzatorji:** Tone Konda, Franci Lavrič, Angela Kuhelj in Marija Klopčar; **Magneti:** Jožica Gruden in Marjan Blažič; **Orodjarna:** Dušan Tomšič in Vlasta Vičič; **Polprevodniki:** Mili Hacin, Stane Hemaus, Samo Jager in Karolina Pogačnik; **Specialni elementi:** Andrej Pristavec, Sergej Omladič in Breda Kurent; **Upori:** Drago Plaper, Franc Šiško, Milena Bizjak in Lojze Turk; **Mikroelektronika:** Nevenka Gorjanc in Stanka Žnidaršič; **Skupne službe:** Jože Oblak in Valter Zavec.

Za predsednika so znova izvolili Drago Plaperja iz Uporov in Jožeta Oblaka iz Skupnih služb.

Izvršilni odbor je imenoval tudi svoje komisije: za kadrovska vprašanja, za uveljavljanje delegatskega sistema in samoupravljanja, za spremljanje socialnega položaja delavcev, za šport in rekreacijo in za LO in DS. V Koordinacijski odbor sindikata SOZD Iskra pa so izvolili: Drago Plaperja, Jožeta Oblaka in Sama Jagra.

Sprejeli so tudi program dela za prihodnje mandatno obdobje. Predvsem so vanj zapisali, da bodo poglobili dosedanje delo in usmeritev, ki je temeljila na dobrih načrtih. Poleg tega bodo intenzivno spremljali gospodarjenje v TOZD in delovni organizaciji, še bolj se bodo vključevali v politiko investiranja v delovni organizaciji in skrbeli za enak status obravnavanja vseh TOZD v IEZE. Skrbeli bodo za izboljšanje obveščanja in za izobraževanje, zlasti za delegate.

KF

Izrečene je bilo veliko pripravljenosti za sodelovanje.

Iskrini strokovnjaki so dajali gostom iz črna pojasnila.

ISKRA BANKA SE TRDOŽIVO UVELJAVLJA

(nadaljevanje s 6. strani)

Kako bi orisali sodelovanje Iskra banke s TOZD SOZD Iskra?

Ugotavljamo, da so TOZD Iskra banko sprejele za svojo, kar je videti že iz porasta obsega njenega poslovanja. Imeli pa smo nemalo težav s temeljnimi bankami, ki so v Iskra banki videle nevarnost, da bi se pri njih zmanjšala avista sredstva naših TOZD zaradi združevanja sredstev v Iskra banki.

To problematiko bomo s spreminjenim zakonom o temeljnih kreditnega in bančnega sistema zadovoljivo rešili s tem, da bo IB svoja avista sredstva vezala v vseh TB, kjer so locirane članice TOZD Iskre.

Kako je to doslej vplivalo na poslovanje Iskra banke?

„V preteklem letu je prav zaradi tega Iskra banka sodelovala predvsem s Temeljno banko—Gospodarsko banko v Ljubljani, z vsemi drugimi pa je bilo sodelovanje le občasno. V letošnjem letu pa že poslovanje v prvem četrtletju kaže, da je sodelovanje steklo in upamo, da bo tudi to pripomoglo, da bomo lažje prebrodili (likvidnostne) težave, ki nas nedvomno čakajo v letošnjem letu.

Planiramo sicer, da bi v letošnjem letu poslovanje IB razširili z novimi aktivnostmi (medsebojno poravnavanje obveznosti znotraj Iskre). To pa, seveda, zahteva svoj čas. Upamo, da bomo s tem začeli že v drugem polletju letošnjega leta.

Zdaj nam sprememba zakona o temeljnih kreditnega in bančnega sistema dovoljuje širšo aktivnost, kot pa

imamo zapisano v sporazumu o ustanovitvi Iskra banke in zato bomo v letošnjem letu začeli s postopkom za spremembo samoupravnega sporazuma. Letos bomo namreč poskušali organizirati poslovanje prek interne banke s ciljem, še naprej povečevati koncentracijo naših sredstev in jih povečevati tako, da bi s tem povečevali tudi stopnjo samofinanciranja Iskre. To izkristalizirati pa je, seveda, spet stvar samoupravnega postopka. Videti je, da Iskra banka izkazuje svojo vitalnost kljub težavam, s katerimi se spopada. Verjetno se srečuje tudi še z drugimi problemi?

Seveda. Predvsem imamo težave s prostori, ki jih nikakor nimamo dovolj. Upamo, da bomo ta problem rešili ko bo dograjen novi prizidek, kjer naj bi dobili ustrezne prostore, ki pa nam bodo omogočili tudi kadrovske okrepitve.

Problem računalniške obdelave se nam je navrgel kar sam. Zaenkrat smo se odločili za obdelavo v okviru računalniškega sistema Metalke. To je, seveda, začasna rešitev, ki naj bi veljala dotlej, dokler se v Iskri ne dogovorimo za svoj sistem.

Zaenkrat nismo imeli druge izbire, saj je obseg dela na deviznem poslovanju obsežen tako, da z ročno obdelavo nismo obvladali vsega dela. Ta način nambo seveda začasno podražil poslovanje, vendar pa so učinki, tako glede ažurnosti, kot glede informacij, ki jih s tem dobimo, tako veliki, da te, povečane stroške v celoti opravičujejo.

Mara Ovsenik

Novi predsednik Drago Plaper.

bile odvisne od kolektiva Keramike, dolgoročne, se pravi investicija v novo tehnologijo in novo tovarno pa v glavnem od delovne organizacije, SOZD Iskra in občine Šiška.

Ob načrtovanju sanacijskih ukrepov je bilo veliko govora in obljub na vseh ravneh, ko pa je bilo treba stvari realizirati, ali boljše rečeno sofinancirati, je nekako vse utihnilo. Delovni kolektiv Keramike sam pa je za dolgoročno rešitev prešibak in potrebuje pomoč ostalih, ki končno potrebujejo keramične izdelke iz te edine tovarne te vrste v Jugoslaviji.

Več uspeha je imela sindikalna konferenca pri poživljanju dela v osnovnih organizacijah sindikata. Uredili so vrsto organizacijskih vprašanj in poenotili delo v OO prav prek koordinacije sindikalne konference. Predvsem so v tem času po TOZD zaživele sindikalne skupine, v katerih se vse bolj uveljavlja osnovna celica javnih razprav in tam se sprejemajo tudi stališča za odločanje delegatov in delegacij.

Tudi letošnje volitve v samoupravne organe, delegacije in krajevno samou-

DO ELEKTROZEVE

Dograjevanje organiziranosti

Predsednik DS TOZD TTS Silvo Lednik nam je v razgovoru povedal nekaj ugotovitev, ki bi jim morali v njegovi TOZD, oz. celotni DO Elektrozeve posvetiti posebno pozornost in jih ob nadaljnjem dograjevanju organiziranosti DO ustrezno upoštevati. Povedal nam je naslednje:

»Dobri dve leti je minilo, kar smo ustanovili novo delovno organizacijo Elektrozeve z osmimi temeljnimi organizacijami in DSSS. Ko danes gledam prehojeno pot, lahko ugotovim, da nismo izbrali najboljše. Morda bi bila dobra, a smo premalo premislili in se prehitro odločili, čeprav mnoge stvari niso bile dorečene.

Osebo sem bil že od vsega začetka prepričan, da ta združitev ni najboljša, ker se je videlo, da je pretirana veriga nemotene proizvodnje od surovin do končnega izdelka. Že od samega začetka so bili nedorečeni dohodkovni odnosi, ki naj bi bili osnova naše samoupravne družbe. Preveč smo in še gradimo na proračunskih odnosih.

Z ustavo in ZZZ smo zgradili jasen koncept sistema in razvojnih smeri samoupravnih in demokratičnih družbenoekonomskih in političnih odnosov v naši družbi. S tem, ko delavci upravljamo in razpolagamo z dohodkom v svojih temeljnih organizacijah in ko odločamo v delegatskem sistemu, materialno zagotavljamo svojo politično in ekonomsko oblast. Zato, poudarjam, ne smemo dopustiti, da bi v ali med TOZD upravljali na nekaj skupinsko lastniški način.

Delavci smo dolžni razvijati med seboj odnose solidarnosti, ne pa iskati priložnosti, da obtožujemo drug drugega, čeprav smo pred reorganizacijo bili eno. Moramo pomagati drug drugemu, saj je dohodek družbena last in ne rezultat dela delavcev ene TOZD.

V verigi proizvodnje, kakršno imamo, so rezultati dela rezultat večih TOZD. Zato mora vsaka TOZD nositi odgovornost za stanje in za rezultate dela, pri gospodarjenju DO kot celote.

V današnji praksi gospodarjenja TOZD v DO se dogaja, da posamezna TOZD posluje z izgubo in delavci drugih TOZD s prstom kažejo na izgubaše in jim očitajo, da so jim odvzeli del njihovega dohodka in s tem seveda tudi del osebnih dohodkov. Morali pa bi govoriti o trajnejših odnosih v gibanju cen in vseh drugih pogojih na tržiču.

V takem stanju gospodarjenja naše DO bi morale priti do veljave družbenopolitične organizacije. Upam si trditi, da pa je njihovo delovanje precej neučinkovito, kljub številnim poskusom in dobrim sklepom. Pri tem je čutili veliko neenotnost v izvajanju skupnih dogovorov. Ta neenotnost pa se prenaša že iz same poslovodne strukture. Še vedno je čutili tri osnovne pristope pri obravnavanju poslovnih in političnih vprašanj, ki so bili značilni že pred ustanovitvijo DO in so pogojeni z lokacijami.

Na koncu pa moram biti še samokritičen, saj tudi v naši TOZD nismo naredili vsega kar bi lahko. Imam občutek, da TOZD vodi eno gospodarsko politiko, delovna organizacija pa drugo, zlasti pri razvojnih programih. Mirno lahko ugotavljam, da ob velikem številu razvijalcev premalo le-teh dela na programih za posebnega kupca, na kar sem že opozarjal ob sprejemanju srednjeročnega plana. Ne znamo izkoristiti notranjih rezerv in se organizirati tako, da bi vsak posameznik točno vedel, kje mu je mesto in kaj se od njega pričakuje.« B. Č.

Javna pohvala proizvodnim delavcem

Pred dobrim tednom je delavski svet Invest servisa sklenil, izreči javno pohvalo sodelavcem iz vzdrževanja, ki so v rekordnem času prestavili kompresor v Stegnah. Javno pohvalo so prejeli: Milan Novak, Dušan Gajšek, Vinko Mihajlovič, Samo Gartner, Bojan Marter, Lojze Mavželj in Igor Samotorčan. Skupino pa je vodil vodja programiranega vzdrževanja Janez Koruza.

Tehnično vzdrževanje v Invest servisu se deli v tri skupine: tehnologijo, programirano vzdrževanje in obratovanje. Tehnologija pripravlja potrebno dokumentacijo za obe področji, opravi pa tudi vse v zvezi s potrebnim materialom. Vzdrževanje opravlja po sprejetem načrtu na vseh lokacijah po Ljubljani.

Opravlja remonte toplovodov, toplotnih postaj, transformatorskih postaj, adaptacijska dela in druga remonta dela. Tu je še beljenje, brušenje parketa, polaganje itisona in drugo podobno delo.

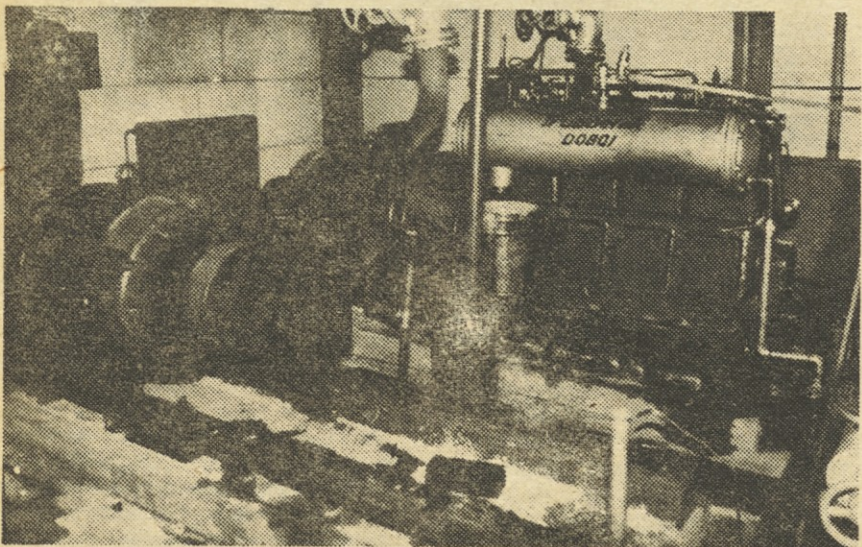
V programiranem vzdrževanju je zaposlenih 18 sodelavcev različnih profilov. Imajo strojno, električarsko in gradbeno obrtniško skupino. V skupinah so sodelavci — specialisti za določena dela, kot vodovodni inštalaterji, ključavničarji, varilci, pleskarji, zidarji in električarji za šibki in jaki tok.

Služba obratovanja je letos opazila, da kompresorska postaja ne dela več tako kot bi bilo treba. Ta kompresorska postaja v Stegnah napaja s stisnjanim zrakom vse tovarne v Stegnah, ki imajo

Janez Koruza.

sicer tudi manjše kompresorje po tovarnah, ki so namenjeni obratovanju izven rednega časa — ponoči, ob nedeljah pa še kdaj. Ker je komprimirani zrak potreben od začetka do konca de-

Prestavljena kompresorja.

lovnega časa, zato ga ni mogoče popraviti na delovni dan.

Zaradi vibracij je bilo treba postaviti kompresor na nove, trdnjše temelje, ker so stari dotrajani. Treba je bilo postaviti nove temelje in nanje prestaviti oba kompresorja. Torej je bila naloga jasna, jasno pa je bilo tudi, da je treba prestavitev opraviti izven delovnega časa. To pa je pomenilo, da se bo treba znajti in to hitro, strokovno in to ne glede na delovni čas.

Sodelavci so že v petek pljunili v roke. Pri tem so morali najprej porušiti tudi steno, pripraviti avtodvigalo in seveda prej betonske temelje s potrebno podlago za postavitev kompresorjev. Prestavili so vrsto vodov in razdelilcev, razmontirali kompresorja in ju postavili s pomočjo dvigala na novo pripravljene prostore.

Ker pa je prostor majhen, delo pa težko, natančno in tudi nevarno, je bilo treba precej tovariškega potrpljenja, uvidevnosti in sodelovanja, da je delo nemoteno in celo pospešeno teklo. In uspelo je! V nedeljo je bilo vse opravljeno, kompresorja prestavljena, treba je bilo opraviti le še preizkus. Delo je bilo zahtevno, natančno in tudi organizacijsko zahtevno. Nestrpno so čakali preizkusa.

V nedeljo ob desetih zvečer so poglani kompresorje in stisnjen zrak poslali po ceveh po vseh Stegnah. Vse je bilo v redu in komplicirane naprave z inštalacijami in vodi so delale brezhibno. V ponedeljek zjutraj so strojniki poslali stisnjen zrak v tovarne in zjutraj ob šestih je delo steklo po vseh Stegnah, večina delavcev na strojih in pnevmatskih napravah niti ni vedela, kako veliko in zahtevno delo so vzdrževalci opravili čez vikend.

Morda je prav, da bi včasih dali še več priznanja tistim našim sodelavcem, ki nekje ob strani, neopaženi in brez hrupa opravljajo pomembno delo. Delavski svet Invest servisa je s tem dal lep zgled priznanja takemu delu, ki ga pogostokrat ne opazimo, ali celo ne vemo, da ga je treba opravljati.

Ko že govorimo o kompresorski postaji v Stegnah, naj povemo, da je njena zmogljivost »napeta« do konca in da že razmišljajo o nakupu novega, večjega kompresorja, ki bi zlahka zmogel napajati vse sedanje tovarne in dovajati komprimirani zrak tudi po načrtovanih širitvah zmogljivosti v nekaterih TOZD. Sedanja kompresorja pa bi ostala v rezervi za čase izpadov in remontov novega kompresorja.

KF

Še druga metaconta v Nišu

Iskra bo začela v kratkem graditi v Nišu še svojo drugo telefonsko centralo vrste Metaconta, tokrat v izboljšani verziji Metaconta 10 CN z novimi računalniki. Poleg tega bo postavila tudi dve centrali vrste Iskra 2000 in še nekaj manjših končnih central. Pogodbo o tem sta prejšnji teden v Nišu podpisala komercialni direktor Iskrine delovne organizacije Telematika Ludvik Kuhar in direktor TOZD Niš — telefon Đorđe Milošević. Na slovesnosti ob podpisu so bili še predstavniki beograjskega predstavništva Iskre Commerce, ki je posel tudi vodilo, direktor prodaje Telematika Jamnik Peter in predstavniki kupca.

Postavitev nove Metacontae in drugih central je Iskra dobila na licitaciji. Nanjo so se prijavili jugoslovanski proizvajalci — razen nas še zagrebška

Nikola Tesla in niška EI. Komisija je odločila za Iskro in domačega proizvajalca ter med njiju tudi razdelila posel, nekako na polovico. Eno od dveh večjih central je komisija zaupala Elektronski industriji, ki se bo tokrat prvič pojavila z večjo centralo po ameriški licenci GTE.

Iskrina Metaconta 10 CN bo imela 6000 številčk, veljala bo 80 milijonov dinarjev, v promet pa jo moramo vključiti v 24. mesecih po podpisu pogodbe.

Ob tem naj tudi povemo, da je prazdanje razpisana večja licitacija za telefonske centrale v Črni gori in sicer o najmanjših do največjih central. Na licitaciji sodeluje tudi Iskra z Metacontom, Iskra 500 A, Iskra 2000 in manjšimi centralami vrste Crossbar. L. D.

Uspešen seminar

Pred dnevi so v Preddvoru zaključili strokovni seminar o strukturalnem programiranju. Organiziral ga je vse bolj aktiven Iskrin izobraževalni center, izvajali pa delavci TOZD CAOP iz delovne organizacije ZORIN. Predavatelj, glavnega projektanta računalništva v CAOP Marko Murno smo prosili, naj nam pove, kako je seminar uspel.

Povedal je, da je bil program seminarja zelo strokovno poglobljen, kar je bilo razumljivo, saj je bil namenjen sodelavcem, ki se ukvarjajo s tem delom: programiranjem vseh profilov — aplikacijskim, sistemskim in razvojnim. Udeležilo se ga je 15 slušateljev iz različnih Iskrinih delovnih organizacij.

Predavanja so bila namenjena izkušenim programerjem in naj bi služila za boljše razumevanje osnovnega orodja programerjev: programerskega jezika. Za nas laike naj napišemo, da je računalniških jezikov več. Vsak pa je uporaben in to bolj za eno področje, kot za drugo. Računalniški jezik je treba uporabiti, kot živ jezik ob pravi priložnosti in za pravi namen. »Če hoče izraziti čustva, jih boš najbolje v italijanski ali francoski. Podobno je s programskimi jeziki,« se je malo pošalil Marko Murno.

Program seminarja je obsegal: razvoj strukturalnega programiranja, strukturalne metode, pisanje, analize in kodiranje programov. Dalje pristop k programom TOP DOWN APPROACH (od zgoraj navzdol) in od spodaj navzgor — BOTTOM UP APPROACH. Podali so izdelan model standardnega programiranja v COBOL, kot ga je izdelal CAOP za SOZD Iskra. Slušatelji pa so se seznanili tudi z osnovami programerskega jezika PASCAL, kot orodja za procesiranje teksta in še z nekaterimi temami tega področja.

Seminar je v celoti uspel. Ker je bila vsebina konkretna in je služila dopolnjevanju in osvežitvi strokovnega znanja, so slušatelji seveda pozorno spremljali predavanja in v pogovor vnašali vrsto svojih pogledov, izkušenj pa tudi vprašanj ob razlagi tem in reševanju zelo praktičnih vprašanj.

Predavatelj se je potrudil, da se je prilagodil vsem slušateljem, tudi tistim, ki jim predavana snov še ni bila blizu. Tako so lahko strokovnemu delu sledili prav vsi po vrsti, predavatelj pa je pogosto posegal po ilustracijah, primerjavah in ostalih pomagali, saj je snov zelo abstraktna, pač čista matematika, ali bolje rečeno računalništvo.

Delo je bilo zelo intenzivno in utrujajoče. Zato so udeleženci seminarja in predavatelj predlagali vodstvu Iskrinega šolskega centra, naj bi v bodoče taki seminarji trajali 5 dni in ne le 3 kot je sedanj.

Poleg osnovnih predavanj so si udeleženci in predavatelj izmenjali ocene o delu CAOP (Centra za obdelavo podatkov), ocene o vsakdanjem delu, o problemih, s katerimi se programerji in organizatorji srečujejo in končno o dobrih izkušnjah. Razprava je pokazala,

Diplomirani inženir matematike Marko Murno.

da je delo CAOP na visoki strokovni in praktični višini.

Vsi udeleženci seminarja so dobili tudi lepo urejeno strokovno gradivo, ki jim bo lahko služilo tudi pri nadaljnjem delu. Ob tem je treba povedati, da so udeleženci dobili precej novega znanja s področja njihovega strokovnega delazlasti v zvezi z enostavnim programiranjem, predvsem pa so dobili smernice za potrebno dokumentiranje programov.

Drugi del seminarja je bil posvečen procesiranju teksta. Podal je osnove, ki so orodje modernega interaktivnega programiranja, transakcijskih programov, oz. sistemske programske opreme, na primer delo z dialogom na ekranu, datoteke.

Seveda je imelo srečanje tudi praktično vrednost. Srečali so se strokovni ljudje računalniškega področja iz različnih TOZD in delovnih organizacij. Taka strokovna srečanja pa pogrešamo pri naših sodelavcih, saj so raztreseni in tako osamljeni pri svojem vsakdanjem delu.

Pri vodji Izobraževalnega centra Ronaldu Maleju smo dobili tudi nekaj podatkov iz ankete udeležencev. Analiza ankete kaže, da je bila to doslej najboljša ocena na predavanjih Izobraževalnega centra.

O vsebini so rekli udeleženci: ničesar ni bilo odveč, le premalo je bilo časa — seminar bi moral trajati vsaj 5 dni. Ocena: matematično, pregledno in dinamično (25%), zelo dobro (50%), bolje bi ne moglo biti (25%).

Udeleženci so predlagali, da bi jim omogočili več sodelovanja med njimi. Izrazili so tudi željo, da bi obdelali še nekatere teme: Delovna dokumentacija, Podatkovne strukture in baze podatkov, Učenje posameznih programskih jezikov in še nekatere. FY

ISKRA COMMERCE

(Ne)zaposlovanje hromi delo mladih

Mladinska organizacija v Iskri Commerce je lani v večini primerov izpolnila zastavljene naloge in je s svojim delom lahko zadovoljna. Bolj kritična je le do sodelovanja z mladinskimi osnovnimi organizacijami Iskrinih predstavništvih po Jugoslaviji. To sodelovanje ni zažvelo predvsem zaradi velike razdrobljenosti, terenskega dela mladih po predstavništvih pa tudi zato, ker v nekaterih naših enotah nimajo niti enega mladega pod 27 let starosti. Vse bolj je namreč opaziti, da smo v Iskri Commerce precej zaustavili zaposlovanje novih, v večini mladih delavk in delavcev.

Mladi iz Iskre Commerce so na programski konferenci minuli teden podrobno proučili delo svoje organizacije v minulemu letu ter si tudi že začrtali naloge za prihodnje. Predsednik mladinske organizacije Đevo Kerić je najprej poročal o delu mladih od lanskega januarja do letošnjega marca.

Poudaril je, da so se mladi aktivneje vključili v obravnavo planskih dokumentov Iskre Commerce in SOZD Iskre za sedanje srednjeročno obdobje, kolikor je bilo v njihovi moči so skrbeli za utrjevanje družbeno-ekonomskega in samoupravnega položaja delavca, aktivni so bili tudi na področju izobraževanja, kulture in športa, množično so se udeleževali različnih manifestativnih in tradicionalnih prireditev in še in še bi lahko naštevali.

Seveda ne smemo tudi mimo sodelovanja z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in poslovnimi strukturami, višek njihovega dela pa je bilo seveda tradicionalno srečanje v Poreču.

V nadaljevanju konference so razrešili del dosedanjega vodstva ter na njihova mesta soglasno izvolili — za tehničnega sekretarja Joži Ervido, za koordinatorko dela s predstavništvom Vlada Pojeta, v nadzorni odbor pa predsednika Staneta Glavana in za člana Jožico Weis in Borisa Mraka.

Predsednik mladih IC Đevo Kerić je za tem podal tudi program dela za letošnje leto. Zlasti je poudaril, da bodo program iz minulih let le dopolnili, saj je bil ta program izredno kakovostno sestavljen, seveda pa ga bodo tudi dopolnili z nekaterimi aktualnimi dogodki. Vsekakor bodo tudi letos namenili največ pozornosti gospodarjenju v Iskri Commerce in Iskri. Pri tem jim bodo morale biti v oporo strokovne službe ter

jim pripravljati ustrezne, celovite in aktualne informacije.

Še nečemu bodo v tem letu namenili več pozornosti kot lani, ali bolje rečeno upajo, da bodo imeli več uspehov. To pa so mladinske delovne brigade. Na tem področju so bili lani dokaj neučinkoviti. Vzrok je verjetno tako pri mladih kot pri poslovnih strukturah, ki vedno le niso imele dovolj poslušala za želje mladih.

Poznejša razprava je na programski konferenci opozorila na številne pro-

bleme in seveda tudi uspehe. Poglejmo si jih nekaj. Mnogi razpravljalci so poudarili, da delo mladih vse preveč sloni na peščiki aktivistov. Drug tak problem je pomanjkanje števila mladih, ali pa njihova nezainteresiranost za delo v mladinski organizaciji, seveda je vmes še pomanjkanje denarja in še marsikaj. Prav zaradi hromljenja dela bodo mladi izdelali plan obiskov po posameznih mladinskih organizacijah IC po Jugoslaviji ter skušali na ta način vzpodbuditi delo mladih.

Kot gostje so se programske konference mladih udeležili tudi predsednik izvršnega odbora OO sindikata IC Ivo Vrtič, v službeni odsotnosti glavnega direktorja. Simona Primožiča direktor Franc Borko in direktor za organizacijsko-kadrovska vprašanja Franc Hudej.

Lado Drobež

Pred dograditvijo centralnega tehničnega servisa

je gradnja podražila za nekaj več kot za 10 milijonov dinarjev.

Kljub novemu servisu bo imela Iskra tudi v prihodnje v Ljubljani dve servisni lokaciji — razen te v Rožni dolini še v starem Zmaju na Šmartinski cesti. V Rožni dolini bo locirana vsa proizvodnja, skupaj z vodstvom TOZD Servisa, na Šmartinski cesti pa bodo nekateri produktni sektorji s centralnim skladiščem.

Novi centralni tehnični servis bo Iskra odprla predvidoma konec junija ali prve dni julija. L. D.

S pričo preobilice gradiva smo bili prisiljeni nekaj sestavkov odložiti za prihodnje številko Iskre, za kar upamo, da bodo prizadeti avtorji z razumevanjem upoštevali

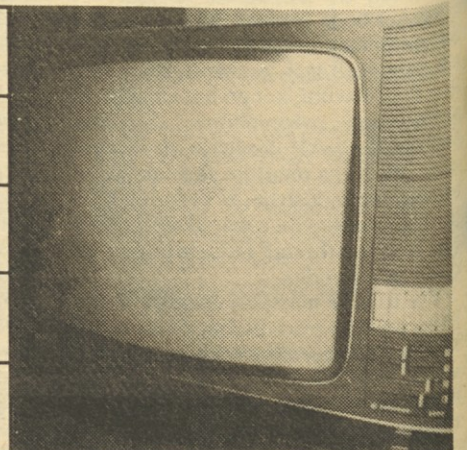
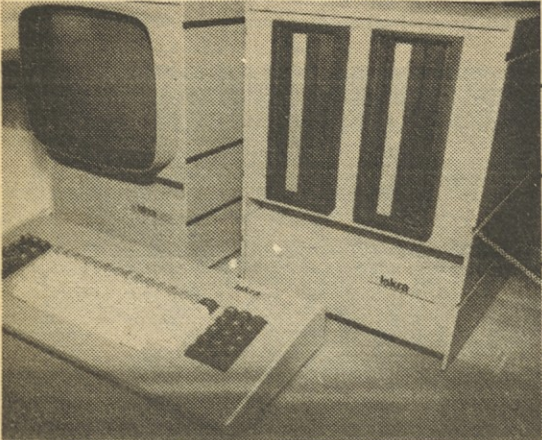
Praznična nagradna križanka

RAZPIS NAGRAD

Za praznično nagradno križanko bo žreb razdelil za pravilne rešitve naslednje nagrade:

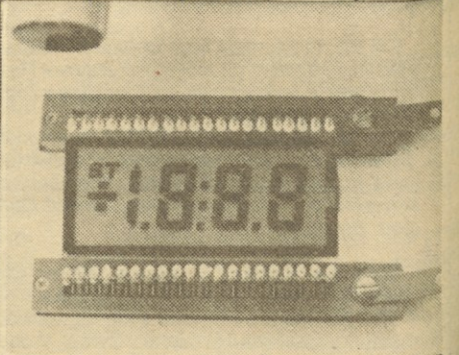
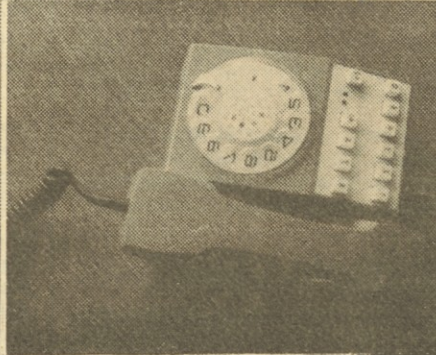
- 1 nagrado 500.- din
- 2 nagradi po 300.- din
- 5 nagrad po 100.- din

Rešitve križank pošljite uredništvu Iskre, Ljubljana, Tržaska 15, najkasneje do 10. maja 1982.

Risba: Majda Judež	OKVARA	RAZPREDELITEV	PRITOK BALHASKEGA JEZERA, (SZ)	ITAL. RTV 25. IN 10. CRKA			KORDELJERE	1. MAJ	LEDVICA					EDEN OD PRSTOV OTOK V PRESP. J.			
ZVRST FNIĞME (uganke)								VEZNIK	NASILNA TATVINA					OTOK V JADRANU OTON VODNIK		UGANDSKI PREDSED. (Milton)	
LJUBLJ. IGRALEC (Dare)						DELO DNINARJA DUGONJIC										REDKA NAKODRANA TKANINA	
GERMANSKI BOGOVI				REDAKTOR JANEŽ											HRIB PRI BE-OGRAĐU	ISKRA	MLIN- SKI ZLEB

RECEPT			LETOPIS PRIPOVEDNA PESEM														
ISKRA	Z. IME	ITAL. DENAR								ISKRA							
SNOV ZA LEPLJE- NJE						ALUMI- NIJ		LAHEK SPORTNI COLN									
IGOR DEKLE- VA			KOSITER JUZNO-AMER. DNINAR			ANTON KOLAR GIPS MAVEC											

DEL NEKA- TERIH ZIVALI			MUSLIM. VERA NEGO- VANJE				ATEK	DEL KNJIGE	HRV. PETROL.	KOLKO- VINA	ISKRA	VRSTA SLIK. TEHNIKE	SEVERO- VZHOD	TONE PAVCEK KRAJ PRI POREČU		16. IN 21. CRKA	STADI- ON V BUDIM- PEŠTI	PREBI- VALKA SOSE- DNE DR- ZAVE	MESTO V ANATOLI- JI, TURCIJA
ŽENSKO IME					NEOLIT- SKO ORODJE MORNAR PIJACA						PODPIS S TREMI ZVEZDI- CAMI								
ISKRA	AMER. M. IME	RIBICA GLAVAC			KLAPA UREK STANE						DOBRA KAKO- VOST GLASBE- NO DELO								
KLOKAN						RUSKI PISA- TELJ (Sergej)							PREGO- VOR KVAR- TASKI IZRAZ			DVOJICA MESTO OB GARD. JEZ. IT.			

ANTON VODNIK		DRŽ. V SV. INDIJI	IGRALEC MARTIN			VRSTA RAZCVE- TA PISATELJ ANDRIC				SKRAT SPACEK				IRONIČ- NO DU- HOVNIK		LANTAN ZGORNJA OKONCI- NA			
VELIKA ITAL. REKA			JANČAR DRAGO		VEZNIK		OVCJI SAMEC	SLOV. PESNICA NOVY	TOVARNA V CEL. J RIZEVO ZGANJE					EGIPT. BOG SONCA					
TROJAN- SKI JUNAK ENEAS				PRITOK SENE	VNETI DEL TELESA				ZAHOD. EVROP. VELETOK					DEL VIJAKA					AMER. IGRALKA CRAW- FORD
RUSKI SKLADA- TELJ (Anatolij)	L					KAR OB- DAJA SLIKO KONJ. SILA				ZENSKI GLAS				SLOV. KOREO- GRAF (PINO)	STRE- ZAJ IGRALKA BLYTH				

JAPON- SKI DENAR			STAR JUZNOAM INDIJA- NEC			SREDO- ZEMSKA RASTL.	PEROL. TRAK ZA ODLIKO- VANJA		1. MAJ	KMETIJ- SKO O- PRAVILO	ZDRAV. RASTL. NAGUBA- NO BLAGO				ČEŠKO: DA PREKOP				
	EDVARD TELLER				KARDELJ EDVARD POJAV NA VODI		KANAD. SMUKAC READ	STARO- ZID. KRALJ	MELISCE					KRAJ PRI KOPRJ. SPLIT					KARLO- VAC CEHOSL. SAH. VE- LEMOJ- STER
		PEVKA KRAŠO- VEC								POSKOD- BA ZARA- DI TISCA- NJA				BENET- KE	NEON		SREDI- ŠČE VRTE- NJA	ZAJEDA- KOPNE- GA V MORJE	
		MESTO V ZAH. FR. OB LOARI								STROKOV NJAK ZA OBNOVO UMETNIN									
		MOSTOVZ POMOL BALKON								STARO RIMSKI POZDRAV.				KDOR JE REALEN					

